

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Celebration Missarvm, Et Sacramento Eucharistiae, Et Divinis Officiis.
Titvlvs XLI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

Idem *Compositum Archiepiscopi*.
Roposuisti a: quod venientibus ad ecclesiam san-
Pcti & Iacobi ex diversis regionibus peregrinis, & vo-
Lentibus alii ab aliis per contentiones & rixas altaris de
Nostre custodiam vindicare, homicidia contingunt fieri c
Entendum & aliquando vulnera inferuntur: [i & j.]
Fraternitati tua taliter responsum quod manente ecclesia
& altari, ipsa reconciliati poterit per aquam cum vino &
cincere benedicat.

[i Propter que no humiſter poſſuſi ut alia mihi, quam per
conferentiam beneficium dignareme ipſi ecclie providere. Ma-
nentesq; ecclie & altaria.

CAP. V.

Dura altaria simus in eadem ecclie conferari possunt, &
idem.

Cum & sis & infra. Noviter igitur, quod plura in
*C*eclesia una altaria, & plures Episcopos simul poteris
consecrare.

CAP. VI.

Corrumne tello parietibus ilesisti, & mensa altaris non enormi-
ter fracta, nec altaria, nec ecclie consecratur.

Idem.

Igneis f & officiis ecclie nefrae casu consumptis, pa-
rietibus tamen illis, ac mensa principali altaris in
sua extremitate modicam passa fracturam: [i & infra.]
Inquit. t. dux respon. quid cum paries in sua integritate
permanenter, & tabula altaris mota, vel enormiter
lesa non fuerit, ob causam praeditam nec ecclie, nec
altare debet denuo consecrari.

[i Quod respon. per fed. Apoll. docens si proper hoc ipsius alta-
ris, vel eiusdem statu ecclie debet consecratio innovari.]

CAP. VII.

Toluitur ecclie vel cometerium, si excommunicatus in ea
afficitur.

Idem Senon. Episcop.

Consulisti g: & infra. Cometeria, in quibus excom-
municatorum corpora sepeliri contigit h: reconci-
lianda erunt a persone in aqua sollemni benedictz, sic
in dedicationibus eccliarum fieri confuevit.

CAP. VIII.

Qui fecit eccliam consecrari, tenetur eam dare. h. d. & tene-
mente hunc casum.

Honorius III. *Regina Hungarie.*
Cum sicut ex relatione capituli Oradien. nobis k. in-
notuit, corum feceris eccliam consecrari: [i & j.]
Cum non sit ecclia, nisi de dicto provilium ei fuerit, con-
fieenda: ei liberalius ad dotandum predicata ecclie
aperire manus munificentius tun debet, jam teneris.

[i Profecto spectamus quid zelus ille qui te ad ejusdem ecclie
consecrationem induxit, si quoq; ut eidem dotare conferas, debet
annuntiare, & quidam.]

CAP. IX.

Ecclesia polluta per sacerdotem simplicem reauocari non potest,
etiam si aqua fuerit per Episcopum benedicta.

Gregorius IX. *Actio. Episc.*

Aqua l per Episcopum benedicta eccliam recon-
ciliari posset per alium Episcopum non negamus, per
sacerdotem simplices hoc fieri de cetero prohibentes.
Non obstante confueundine provincie m Bracharen.

*a Ca. 3. de dedic. eccl. m. 3. comp. b beati. c dillio fe-
*rris, de dicti in antiqu. d al. breviarii respandomus. e Ca. un. de
*usa & audi palli in q. comp. f Ca. un. ead. iii. m. 2. compilation.
g. Ca. iii. de celeb. dico. f. in q. comp. h. contigerit. i al.
*Episcopone solenniter aqua. &c. k. al. immo uerit quod eorum. &c.
l. vid. Cavar. l. 3. var. resol. ca. 20. m. ad ecclie. & hoc agno-
*stus Hesieni.*****

CAP. III.

Sufficiat sacerdoti sene in die celebrare: & tunc das respo-
sitiones necessarias, & sicutam Narratur.

Iancenetus III. Vigore. h. Epis.

Consulisti: [i & infra.] Respondens, quod non

fiudeat, sufficit sacerdoti sene in die utramque pro-

lummodo celebrare.

CAP. II.

*a Ita Hesien. al. mediscriber. b videlicet. T. d. f. a
*debet de ob servandi & evitandi, &c. c. Ca. iii. f. q.
i. regule. d. manutul. al. manutul. e. Trinit. f. T. f.
*sed in consilio editio iubetur, in concilio Sollegatur. L. 2.
i. vid. suffrag. m. 2. comp. f. ead. de festa. g. & m.
i. n. h. Vigore.***

CAP. IV.

In Missa commemorationis licet dicatur propria prefatio, non tamen dicatur hymnus angelicus, nee symbolum.

Idem Archipspaga Bruxellens.

Consumit omnes & infra: Requisisti, urum in diebus profectis, in quibus ad honorem Sancti Spiritus, & Virginis, & sancte Crucis missam celebrari consueverunt angelicis, symbolum, ac praefatio propria intercedentem: [z & f.] Inquisitione tamen referuntur, quod nos in diebus profectis, cum missam solemnem in honorem B. Virginis celebrantur, neque hymnus angelicus, neque symbolum decantatur, sicut in sua propria praefatio decantatur: ut inter commemorationem & solemnitatem ostendatur: unde, Tu domini laudamus, regularius dimititur, quam dicta laudes martini.

[i] Requisicio cum in partibus tuis in honore B. Virginis in subdito diebus missa, finem sit celebatur.]

CAP. V.

Breviary.

Idem clericu[m] sancti P. Magalen.

Ex parte & vestra: [z & f.] Postulatione vestre tandem respondebas, quod semper sacerdos vino perfundebat, postquam totum accepterit Eucharistia sacramentum, nisi cum eodem die aliis missam debet celebrare: ne si forte vinum perfusionis acciperet, celebrationem aliam impedit.

CAP. VI.

Si qua uita tua in causa Misericordie, que ab evangelio dicta non fuerit, sedes debet, quid a Christo Apostoli, & ab apostolo successores acceptum, &c. hoc dicit usq[ue] ad 4. que propterea.

Idem Iugundam Archispago Lugdunen.

Cum Mattheus: [z & f.] Quaevisili quis forma ciborum, quam ipse Christus expressit, cum in corpori & sanguine suum panem transfabiantur, & viam illud in canone Missie, quo ecclesia uitio generalis est: quod nullus evangelista legitur expressum. Cum enim evangelio & sic legatur: Accipiens eum, p[ro]p[ter]ea agnoscendat, & dedit discipulo suis, dicens: Hunc est uox mea, h[oc] est enim sanguis meus n[on] in Testamento, qui pro uox & iunctio eiusdem, in remissione peccatorum: in canone Missie ferme iste videlicet, mysterium fidei, verbi ipsius profundi inventum, unde cum non evangelista Carthago dixit: & teftetur, miraris, quod aliquis intereaverit temeriter cum aliquid plus dixisse, quam aliquis evangelistarum adferueret. Verum si formam ipsius unius infinitus diligenter, prater hoe de qua tua frumenta requirit, alia duo, videlicet, elevatis oculis in celum, & aeterni Testamento: potius in ipso canone reperiatur, quam in textu evangelico non leguntur. ¶ San[ct]e nulla tam deverbis, quam de factis dominicis inventarib[us] evangelistarum omnia, quia apostoli, aut supplevile velio, refutato expeditis leguntur. Paulus enim in Actis f[ac]tis apostolorum sic ait: Meministi vos operis verbis domini, qui dixi: Beatus est dare, quem accipere. Haec nulla quaque evangelistarum defecipit. Nullus etiam honestus exprimit, quod Paulus g[ener]e de Christo ad Corinthios scribens ait: Visus plus quam quagmire fratris fratre, dicitur visus est Iacob: novissime autem, tanquam ab origine est & mors. Ipsa etiam Evangelizat multo inter se supplicis leguntur, quia ab eorum aliquo, vel aliquibus suis omnia, unde cum tres h[ab] Evangelizat posserunt, Hoc est corpus meum: solus Lucas adjecte, quod propter radices. Et cum Mattheus & Marcus dicant, pro

a. C. cod. in an. compilat. B. Ioan. l. q. sent. dift. 13. q. 1. art. 2. g[ener]alitate q. b. C. 4. cod. tit. in 3. comp. c. C. 5. cod. tit. in 3. imp. d. Matth. 26. e. Ioffaw. f. Ag. 20. g. 1. Co. 11. h. Lat. 22. Matth. 26. Marc. 14.

a. Ioan. 11. b. revocabat. c. Esa. 1. d. approbat. e. Hebr. 9. f. Hebr. 12. g. Huic errorem novissime condemnavit Concil. Trid. Sept. 13. de Sanc[ta] Eucharistia. c. 1. v. id. Thess. 3. p. q. 75. art. 2. h. Esa. 13.

Rer.

Forma est panis & vini, veritas carnis & sanguinis, virtus unitatis & charitatis. Primum est sacramentum & non res. Secundum est sacramentum & res. Tertium est res & non sacramentum. Sed primum est sacramentum gemina rei. Secundum est sacramentum unius, & alterius res exsilit. Tertium est res gemini sacramenti. Credimus igitur, quod formam verborum, sicut in canone repenitentie, & à Christo Apostoli, & ab ipsis eorum accepterunt successores.

[1] Circa plurima fatigantibus officio in cura regimunt pastoralia pro maiori parte remaneant in domo Domini, quos obediens aligeri habent cura illis qui patrem optimam elegerunt, sedentes ad pedes Domini cum Maria, ut in lego ius pugnare mediterant, lippudamus Lae Rachel pulchritudinem preferentes, eam in vigore credamus intelligentiam scripturarum, ut non falsas partibus frangere possemus, sed proficiat etiam eum solidum manifistare, ac modo fiducie diffidere quicquam.

Veniam quoniam in primatu Apostolorum principi Apoll. sed. magisterium recognoscimus, ad eas credimus causas ecclesiae referendas: consubstantiationem, quam non ob communitatem utilitatem terrene, cùm crux non contineat quicquam, sed anniversum proficit, ut videlicet in lucem presentem obitura scripture, nevamus te novissime libenter quod nobis offerat Dominus.]

[2] Quod autem mysteriorum fides dicitur in hoc loco, alibi secundum Iohannem spiritus & vita narratur: nam spiritus est in mysterio, iuxta illud: Litera occidit, spiritus autem vivificat, fide que est vita: secundum quod legitur: Iustus ex fide vivit, propter quod dicit Dominus ipse: Verba quae locutus sum vobis, frui sunt & vita sunt.]

In faciem alterius aqua cum vino transsubstantiatur in sanguinem, h. a. q. ad. 3. tertio loco. Ab. Scalae.

[3] Quatinus etiam, utrum aqua & cum vino in sanguinem convertatur? Super hoc autem opiniones apud scholasticos variantur. Aliquibus enim videatur, quod cùm de latere Christi duo principia fluxerint sacramenta, redemptio in sanguine, ac regenerationis in aqua, in illa duò vinum & aqua, quæ conseruentur in calice, divina virtute mutantur: ut in hoc sacramento plene sit veritas & figura. Alii verò tenent, quod aqua cum vino transsubstantiatur in sanguinem, cùm in vīnum transcat mixta vīno, licet Physici contrarium adferrent, qui aquam à vīno per artificium posse adēcūt separari. Præterea potest dici, quod aqua non transfit in sanguinem, sed remanet prioris vīni accidentibus circumfusa, ita quid vīni saporem adsumit: quod inde convincitur, quia si post calicis consecrationem aliud vīnum mititur in calicem, illud quidem non transit in sanguinem, nec sanguinem commutatur: sed accidentibus prioris vīni communīx, corpori, quod sub eis later, undique circumfunditur, non madidans circumfusum: ipsa tamen accidentia vīnum adspicunt videtur adēcere, quia si aqua fuerit adspicita, vīni saporem adsumit. Contingit igitur accidentia mutare subiectum, sicut & subiectum contingit accidentia permutare: cedit quippe natura miraculo, & virtus supra confundendū operatur. Sed nec inconveniens creditur aut absurdum, si aqua in corpore Christi esse credatur, cum legatur b. de ipsis & latere proclīs: [1 & 7.] Verum inter opiniones predictas illa probabilior judicatur, quæ adserit aquam cum vīno in sanguinem transmutari: ut expressius elueat proprietas sacramenti. Nam cum aqua multa sint populi multi, juxta quod alibi legitur: Beati qui seminatis super omnes aquas: idē vīno aqua unitur, ut Christo populus adiungatur: per hoc enim quod suscepit ipse de nostro, & accepte-
mus ipsi de suo, tam infolubili nexus conjugimur, ut qui est unus cum patre per ineffabilem unitatem, fiat

a. Hunc art. explicat B. Tho. 3. p. 9. 74. ar. 8. & Sot. 4. sentent. dif. 9. q. 1. art. 6. b. Ioh. 21. c. Corpore legitur ut plaustrum in antiquis.

umum nobiscum per admirabilem unionem, ut per ipsiō communiter mediant, cum pate unum.

Pater a inquit, sancte, serva eis, qui dedit mihi, ut unum fecit & nos non pro his ego faciam, sed prius, quia fuit per verbum eum in me, ut & ipse in non uno se a mundus credat quā me misisti.

[1] Illud autem est nefarissimum opinari, quod quā de latere Christi non aquam, sed haecnam aquam non exesse, non attendentes quod de latere Christi haec pater mentia, & quod non baptizantur in plena aqua, sed in aqua quod Dominus protinus: Nisi qui renatus fuero a Spiritu Sancto, non intrabo in regnum Dei.]

Oratio que dictur in secreta in fella fæli Lat. missa est, quia ubi dicitur: Annuntiabit nobis Domine, ut muli tui Leonis habeat profit oblatio: Iudea donis tercessione B. Leonis hac profit oblatio: Iudea donis hoc contingit, quia sancti nostri orationes quā agere, si facta h. d. s. ad finem. Abb. 1.

[2] Tertiolo loco b. fraternalis qui requiri contigit mutatum quod in secreta B. Leonis, fratres quiores codices continetur, sic videlicet: Annuntiabit nobis Domine, ut anime famulorum tuorum Leonis haec proficiunt in modernis sacramentariis habent, donec ut quæcumque dominum, utrictemque oblatio: B. Leonis haec profit oblatio: Iudea donis hoc contingit, quia sancti nostri orationes quā agere, si facta h. d. s. ad finem. Abb. 1.

CAP. VII.

Gravissime peccata, quæ fratres confiteri, & non confitei, quia confitunt in mortali.

Item reliquius Romanus frat.

D E i homine: & infi. qui fratres confiteri, & non confitei, qui confitunt in mortali crimen confituntur, misericordia fratelli, qui potest propter necessitatem quamlibet intemperie, & debilitate, qui faciunt in ecclesiis dubitantes, re-
actis, & suppremis verbis, quibus confitunt excep-
ti, panem & vīnum tantummodo parvula in de-
stens per alii quod prætent, posse inservire, quo
hoc, quod intendit, Deum non debet provocare.

a. Ioan. 17. b. Summa est. fidelis in alio con-
ceptu, non ergo preciosa nobis, sed nisi veram concepcionem, &
Cone. Trid. sej. 27. iii. de invoc. & rege. fidelis &c. & alio
de fidelis alii fonsimam. d. sed. Sot. 4. fidelis & alio
art. c. pluribus. f. alii. g. alii quod magis in
lives. &c. h. sed. Domine. Sot. 4. fidelis & alio
i. C. 6. ed. tit. in 3. compil. k. in ex. 3. 2. 2. 2.
l. In Cud. Barb. panem & vīnum pars racionis fidei.

517
ego falso fuit abicienda remedia, quia veris sunt pericula graviora: licet is, qui profici criminis conscientia regit se indiguum, peccati graveri si legerat irreverenter illud, gravius tamen videatur offendere, qui siquidem illud præsumperit simulare: cum ille non solum misericordia Dei manum incidat, ite vero non solum Deo (qui non vere tur illudere) sed populo, quem despici, se alingat.

CAP. VIII.

Hoc probatum est enim, quia habet quid in sacramento altaris auctoritate plege, & probat Christum fuisse verum Deum & verum hominem, & quid de ipsis latere existit vera aqua.

Idem Ferrarius Episopo.

¶ Quidam nostra decretali epistola afferit a legifice nesciisse nefariorum opinari, quod quidam dicere contingerentur, in sacramento videlicet Eucharistia aqua in phlegma converti, nam de latere Christi non aqua, sed humore aquacium mentiuntur exsiste: [¶]

Nisi igitur ad tunc supplicationis instantiam respondens, quod quidam dixerint, sed erraverint, Christum non fuisse verum Deum, sed adoptivum, ut milie & Ariani. Alii Christum non fuisse verum hominem, sedphantum, ut impii Manichaei. Sed adversus huiusmodi heretices Iohannes in epistola sua loquens, dicens: Tres sunt qui testimonio dant in caro, & sanguis, & spiritu Sancto: & hi tres unum sunt per hoc intendentes credere quod Christus sit verus Deus. Et si quis testimonium dant in terra, spiritus, aqua, & sanguis, & hi tria unum sunt, quoniam hoc ultimum in plenaria, dividitur minime habeatur, ab omnibus, quod dicit se exponi, illis videlicet esse unum, de una & eadem re, scilicet de humanitate Christi testari: Porro si non vera fuit aqua qua fluxit de latere Christi, & non humana corporis humor, tam expostio quam Apolloti verba intelligibilia rite esse videntur: sed dato quod fuerit vera aqua, sicut nos credimus & fateremus, nec ipsa, ne illa sufficiat in testicula. Unde nos in unum supplicati quatenus ad generali testicula legemus, & nobilam de tuo corde tollendam suscipient & evidenter hoc expondere dignaremur.]

CAP. IX.

¶ Recipit prælatus & clericis in virtute obedientie, ut nocturnam officium & diurnum studiis celebrent & devo.

Ideum in Concilio generali. ¶

Dolentes referimus, quod non solum quidam minor res clericorum, verum etiam aliqui ecclæsiarum prælati, circa / conflatones superflua, & fabulationes illicitas (ut de aliastacamus) ferè medietatem noctis expendunt, & somno relidum relinquentes, vita ad diurnum concentum aquam excitantur, transcurriendo [¶] undique continuata syncope statutum. Sunt & alii, qui miliarum solemnia vix celebrant quater in anno, & (quod deterrit eum) intercessu contemnunt: & si quando cum haec celebrantur interfine, chori silentium fugientes, intendunt exterius colloctionibus laicorum: dumquæ auditum ad indebitos sermones effundunt, aures intentas non porrigit ad divina. Haec igitur & simili sub pena suspensionis penitus inhibemus, districte praincipentes in virtute obedientie, ut divinum officium nocturnum patriter & diurnum, quantum eis dederit Deus studiosè celebrant pariter & devote.

a Cod. iii. m. comp. vide Sot. 4. fest. dñi. 1. quatt. 3. art. 3. b Hoc damnatio Concilii Nicæan. vide Nicæan. concil. 3. art. 5. c Vide Epiphanius lib. 2. contra heresis hispani. d lib. 3. e Matto. 27. Luc. 23. Marc. 15. Matt. 20. hoc. 2. b. f. i. lib. 3.

Rer. 2

CAP. X.

Eucharistia debet mundi servari, & in ejus elevacione & delatione populus debet se inclinare: & cum defertur ad infirmum, debet ferri in decenti habitu, & cum lumine: transversiles vero graviter sunt puniendo.

Honorius III.

Sed cùm olim, & infra. Ne propter incuriam sacerdotum divina indignatio gravissimè fecit, districte p̄cipiendo mandamus, quatenus à sacerdotibus Eucharistia in loco singulari mundo & signo semper honorificè collocata, devote ac fideliter conservetur. Sacerdos vero frequenter doceat plebem suam, ut cùm in celebratione missarum elevarit hostia salutatis, se reverenter inclinet, id est faciens, cum eam defert Presbyter ad infirmum. Quam in decenti habitu superposito mundo velamine ferat, & referat manefice a honoreante p̄fusus cum omni reverentia & timore, semper lumine praecedente, cùm sit candor lucis aeternæ, ut ex hoc spud omnes fides & devotio augeantur. Pralati autem huiusmodi mandati graviter punire non differant transgrediores: si & ipsi divinam & nostram volunt & effugientem.

CAP. XI.

In ecclesiis collegiatis debent celebrari duo missæ collegiata, una pro defunctis, alia secundum exigentiam dierum, ut pro festo, si festum occurrit, vel pro feria si feria.

Idem universi presbiteri præstat.

Cum creatura d non habeat quid pro meritis respondere creatori: [i.e. t.] Mandamus, quatenus nullum in vos tempore negligenter obrepere permittatis, quod minus & pro anniversariis defunctorum, & pro festo vel feria secundum temporum congruentiam missarum solemniter celebraretis.

[i] Cum igitur ecclesia Gallicana per Dei gratiam tanquam lucernæ super candelabrum posita, aliis luceat per exemplum, ut qui videntes opera eius bona, glorificant Patrem cœlestem, ne, quod absit, rante negligenter tembris obambretur, & alias consequenter obambret, universitatem vestram rogandam duximus & monendum, per ap. sa. mandamus.]

CAP. XII.

In die Cenæ Domini Episcopatus tantum in sua ecclesia debet missam celebrare, & christiana confiteri.

Idem.

Te f referente: [i.e. t.] Cùm cuiilibet sacerdoti, quacunque dignitate præfulgeat, unam in die celebri missam sufficiat: nam & valde est felix, qui celebrat dignè unam: Fraternitati tua mandamus, quatenus die Cenæ Domini in ecclesia Sypondina duxat, in qua tenetis chisima confidere, missarum studias solemniter celebrare.

[i] Didicimus, quid in die Cenæ Domini de antiqua tenetis confitendum christiana confidere in ecclesia Sypondina, sed cum manu eiusdem episcopi ad Garganicas ecclias accedas, ut ibidem prius moris est, recipientes paientes, vel remittentes missam per eipsum loci: clerici & populus celebrare missam in eadem ecclesia Garganica præsumptuam ad Sypondinam redens te compelunt, proper quid nostrum & apostoli fed. confilium impetrabis. Cum autem christiana eodem die infra missarum solemnem conficias, &c.]

CAP. XIII.

In sacrificio altaris plus de vino, quâd de aqua ponendum est.

Idem. Archiepiscopo Adustræ.

Permisimus in huius partibus inolevir abusus, videlicet quod in majori quantitate de aqua ponitur.

a. Vid. Conc. Trid. Sess. 13. in deo. de sancti. Euch. Sacr. c. 6. & p. b. inclinare & volvuntur, d. Vid. Conc. Trid. Sess. 22. tit. Definitione de sacrificio Missæ. c. 2. & 3. & Sess. 23. de purg. & Archeg. Sypondi. f. Vid. Th. 3. p. c. 13. ar. 2. ad 2. arg. & Casalens. al. Valvalens. al. Vofalen. Hoc ultimum credo verius. h. Vid. Th. 3. p. q. 7. 4. ar. 8. & Sess. 4. feni. dif. g. q. 1. ar. 8.

in sacrificio, quâd de vino. Cum secundum generalis sacramentum confitendum ecclesiæ generalis plus in vino, quam de aqua ponendum.

Ideoque fraternitati tua mandamus, quatenus infra facias nec in tua provincia fieri patens.

CAP. XIV.

Ab officio beneficio depitori Prilyon, quo sapientia, gne, vel in pane fermentata, vel vase liques facta.

Idem Episcopo Bezen.

Iteras tuas recipimus condescens, quodlibet in excessu Presbiteri ecclesiæ fidei Regiae inquireres, confessus es, quid cùm quatinus de calice & calicem non habere, in pane fermentato. Nonne omnis missarum solemnitas celebrare præsumpsisti? Intellexisse iterum, quid prædicta ecclesia per misericordia Presbiteri multipliciter laetatur, nequum officium iterans ex ejus confessoribus merito idem sineigne sacrificari & aqua. Quia igitur aperte malitia, vel nimis defensione peracto non mandamus, quatenus officio & beneficio peccato privari.

[i] Quare ipsam supponimus perpetuo intermissione in aliquam ecclesiæ regulari maturi in nocte vano fun. 10 modum astern illo coram ven. si. Höffen. Ego de illa & cum inseparabili agent superfecte: item in nomine universorum Presbyterum refutare memorare, non bene beneficiis, easam & Salvatoris & S. Laci benigne pomerit, quod a beneficio refutarent. Tunc de partibus marinis.]

¶ DE BAPTISMO ET EIUS EFFECTU

TITULVS XLII.

CAP. I.

Licit puer sit ter maritus in aqua, in nomine Patris & Spiritus Sancti, si non sit datum, Ego si baptizo in nomine Spiritus Sancti, & Salvatoris & S. Laci benigne pomerit, quod a beneficio refutarent. Tunc de partibus marinis.]

Alexander III.

[i] Quis puerum h. ter in aqua imponit in nomine Patris, & Fili, & Spiritus Sancti, & auctor. In dixerit. Ego baptizo et in nomine Patris & Spiritus Sancti, non est puer baptizatus.

CAP. II.

Si probabilitati dubitatur, an quod fuerit baptizatus, nisi prius forma hic expressa.

Idem.

De quibus dubium est, an baptizatus fuit? & p. trizantur his verbis præmissis. Si baptizatus non est baptizato: sed si nondum baptizatus est, baptizo, &c.

CAP. III.

Sacramentum baptismi utiliter conferit, ut non contumaciam nos intelligant, & remittere processum regnū. Id est ut verum.

Innocentius IV. Arlatensis. Archeg. Majores ecclesie & castris, præfatum secundum S.

dei contingentes, ad Petri fidem referuntur. Intelligit, qui eum querenti domino, quem dilexit, docerent ipsum esse, respondentib[us] nobis: Tu es filius dei v[er]bi. Quibusdam igitur quatuorcasib[us] quos non catholicos heretici moverant, nos postulauimus. Affligerunt enim parvulis iniustiter baptismum.

a. Vid. B. Thom. 7.4. art. 4. & 9.1. art. 3. al. 6. art. 5. & 7. art. 6. b. Ca. 1. De baptis puer. comp. Th. B. Thom. 7.4. art. 2. & Scutar. 4. art. 2. art. 3. 4. art. 5. al. Valvalens. al. Vofalen. Hoc ultimum credo verius. h. Vid. Th. B. 7.4. art. 5. q. 7. 4. ar. 8. & Sess. 4. feni. dif. g. q. 1. ar. 8. & Luc. 22.